

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ulosoton suojaosuuden laskemisen käytännöistä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Taavitsaisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 371/2018 vp:

Onko ministeri tietoinen siitä, että vaikka ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n 1 momentin mukaan ulosoton suojaosuus lasketaan aina 30 päivän mukaisesti kuukaudessa, näin ei kuitenkaan todellisuudessa toimita,

mihin ministerin tietojen mukaan perustuu käytäntö, jossa henkilön saadessa vain joillekin päiville kuukaudessa työtä ulosoton suojaosuus lasketaan vain kyseessä olevilta päiviltä eikä 30 päivän ajalta kuukaudessa, kuten ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n 1 momentissa säädetään,

miten ministeri perustelee käytäntöä, jossa henkilön työskennellessä esimerkiksi 10 päivänä kuukaudessa viikonloppuja ei suojaosuudessa lasketa, mutta sen sijaan, jos henkilö työskentelee koko kuukauden vaikkapa osa-aikatyössä, niin viikonloput lasketaan,

mihin toimenpiteisiin ministeri aikoo ryhtyä ohjeistuksen ja asetusten muuttamiseksi siten, että ulosoton suojaosuus todellisuudessa lasketaan aina 30 päivältä kuukaudessa ja

miten ministeri aikoo varmistaa, että kansalaiset tulevat kohdelluiksi ulosottotilanteissa yhdenvertaisesti koko Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Palkan ulosmittausta koskevat säännökset on uudistettu ulosottolain kokonaisuudistuksen kolmannessa vaiheessa (HE 13/2005 vp). Säännösten soveltamisen kannalta ratkaisevaa ei ole se, onko kysymys täysi- vai osa-aikaisesta työstä, vaan se, onko kysymys määräjain vai epäsäännöllisin väliajoin maksettavasta palkasta.

Määräjain maksettavan palkan ulosmittauksessa velallisen suojaosuus on tällä hetkellä 22,41 euroa päivässä seuraavaan palkan maksupäivään asti. Suojaosuus lasketaan kuukaudessa – eli kuukausittain maksettavan palkan tapauksessa – 30 päivältä. Jos palkka maksetaan kahden viikon välein, suojaosuus lasketaan 14 päivältä (HE 13/2005 vp s. 79). Olennaista on, että suojaosuus on

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 371/2018 vp

22,41 euroa jokaiselta kalenteripäivältä, eikä tämä määrä riipu velallisen työtuntien tai esimerkiksi viikossa tehtävien työpäivien määrästä silloinkaan, kun niissä on vaihtelua.

Muusta kuin määräajoin maksettavasta eli epäsäännöllisestä palkasta ulosmitataan ulosottokaaren 4 luvun 50 §:n nojalla yksi kolmasosa. Suojaosuus ei koske epäsäännöllistä palkkaa saavia. Tämä johtuu siitä, ettei tiedossa ole seuraavaa palkan maksupäivää, johon asti päivittäinen suojaosuus voitaisiin laskea, eikä työnantajalle voida asettaa etukäteen päiväansioon perustuvaa maksukielltoa. Myös se, että jälkikäteen katsottaisiin, montako päivää esimerkiksi tiiviissä aikataulussa tehtyyn työsuoritukseen tosiasiasa kului, voisi johtaa kohtuuttoman ankaraan ulosmittaukseen, koska saadulla korvauksella on tarkoitus elää pidempään kuin työsuorituksen keston ajan. Suojaosuuden puuttuminen ei luonnollisesti tarkoita sitä, että velalliselta ulosmitattaisiin kaikki palkkatulot, vaan häneltä ulosmitataan yksi kolmasosa nettotuloista.

On mahdollista, että epäsäännöllistä palkkaa saavan ulosmittaus muodostuu yksittäistapauksessa ankarammaksi tai lievemmäksi kuin säännöllistä palkkaa saavan. Jos ulosmittaus muodostuu liian ankaraksi, ulosmittauksen määrää tulisi ulosottokaaren 4 luvun 51 §:n nojalla pienentää. Hallituksen esityksessä mainitaankin yhtenä lainkohdan soveltamisesimerkkinä palkan maksun epäsäännöllisyys (HE 13/2005 vp s. 82). Epäsäännöllistä palkkaa saavan ulosmittaus voidaan myös keskeyttää noudattaen soveltuvin osin, mitä vapaakuukausista säädetään.

Määräajoin maksettavan ja epäsäännöllisen palkan välisessä rajanvedossa on olennaista tarkastella palkanmaksuvälin säännöllisyyttä. Jos palkanmaksukausi ja työnantaja pysyvät samoina, velalliseen sovelletaan määräajoin maksettavan palkan ulosmittaussääntöä riippumatta siitä, vaihtelee velallisen työtuntien tai työpäivien lukumäärä kunakin palkanmaksukautena. Ratkaisevaa ei siten ole myöskään esimerkiksi työn osa-aikaisuus tai keikkaluonteisuus.

Ulosmittauksen määrä perustuu lakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin. Ulosottomies antaa palkan maksajalle maksukiellon, jossa määrätään muun muassa ulosottoon menevän määrän laskennasta. Ulosottomiehen tulee pyynnöstä tai havaitessaan tilanteen niin vaativan neuvoa palkan maksajaa maksukiellon noudattamisessa. Jos velallinen katsoo, että ulosmittaus on toimitettu virheellisesti, hän voi tehdä ulosottovalituksen ja saattaa asian siten tuomioistuimen käsiteltäväksi. Ministeri ei voi ohjeistaa ulosottomiehiä näiden ratkaisutoiminnassa eikä ministeriö voi antaa asetuksia, joiden antamiseen ei ole laissa valtuutusta. Sitä vastoin oikeusministeriö tulee huolehtimaan siitä, että oikeus.fi/ulosotto -sivuston työnantajan velvollisuuksia koskevaa informaatiota selkeytetään kirjallisessa kysymyksessä mainitun teeman osalta.

Hallituksen tavoitteena on parantaa velallisten yhdenvertaisuutta ulosottomenettelyssä. Ulosoton vireillä olevassa rakenneuudistuksessa (HE 71/2018 vp) yhtenä tavoitteena on parantaa täytäntöönpanon laatua ja saavuttaa suurempi yhdenmukaisuus käytännön menettelytavoissa ja lainkäyttöraatkaisuissa.

Helsingissä 23.10.2018

Oikeusministeri Antti Häkkänen